

Sběratelské zprávy HK

č. 140

(jaro 2015)

TENTO VÝTISK SBĚRATELSKÝCH ZPRÁV HK JE BEZPLATNĚ A NEDĚLNĚ PŘÍLOHOU AUKČNÍHO KATALOGU Č. 135 ČNS, POBOČKY V HRADCI KRÁLOVÉ.

Obsah:

1. *Ivona Syrová, Jaroslav Syrový*: Neznámá varianta pražského groše Jana Lucemburského
2. *Jaroslav Syrový, Ivona Syrová*: Pražský čtvrttolar Ferdinanda I.
3. *Jaroslav Vyskočil*: Nová varianta XV krejcaru 1677 Leopolda I. mincovny Břeh
4. *Jiří Müller ml.*: Zajímavý XV krejcar 1749 Praha
5. *Vojtěch Brádle*: Úpravy vybraných objektů královéhradecké pevnosti a nálezy mincí
6. *Martin Foukal*: Kronika pobočky ČNS v Hradci Králové - rok 2014
7. *Výbor královéhradecké pobočky*: Plán činnosti na rok 2015

Ivona Syrová, Jaroslav Syrový

Neznámá varianta pražského groše Jana Lucemburského

Ve svém článku v Numismatických listech 65, 2010/3 popisují Jiří Militký a Zdeněk Petráň dvě do té doby neznámé varianty pražského groše Jana Lucemburského. Obě patří z typologického hlediska mezi nejstarší ražby pražských grošů Jana Lucemburského, tj. z let 1311 až 1318/1320 (Castelin 1/1, Hána I). Pro groše z tohoto období je charakteristický tzv. václavský lev, tedy lev, kterého najdeme na groších Václava II. Rubní značkou je püllilie (1b), umístěná za uchem lva. Rozdělovacími znaménky v aversu i v reversu jsou dva kroužky nad sebou. U grošů publikovaných ve výše zmíněném článku však v aversu některá rozdělovací znaménka chybí. U první mince chybí rozdělovací znaménko dva kroužky ve vnitřním opise aversu, tedy mezi IOhANhES a PRIMVS, u druhé mince ve vnějším opise aversu mezi slovy GRATIA a REX.

V soukromé sbírce se nalézá pražský groš Jana Lucemburského, jehož původ je neznámý, neboť byl zakoupen počátkem 70. let 20. století na černé burze na Václavském náměstí. Tento groš obě výše uvedené mince doplňuje. Typologicky také patří do typu Cast.1/1, Hána I, rubní značka je 1b a v reversu má jako rozdělovací znaménko dva kroužky nad sebou. V aversu však kromě růžice na začátku/konci vnitřního a vnějšího opisu žádné jiné rozdělovací znaménko nemá. Mince má zřetelný dvojráz, zejména v horní části reversu, a není úplně všude doražena. Přesto o absenci rozdělovacích znamének nelze pochybovat, protože v místech, kde by znaménka měla být, je mince doražena dostatečně. A tak je jen otázkou, proč rozdělovací znaménka nejen u této ale u výše zmíněných mincí chybějí.

Popis mince:

Čechy, Jan Lucemburský, pražský groš, mincovna Kutná Hora

Avers: koruna, opis: + IOhANhES PRIMVS +DEI GRATIAREX BOEMIE

Revers: český lev václavského typu, rubní značka püllilie za uchem lva (Hána 1b), opis: „hvězdička“ + „hvězdička“ GROSSI „dva kroužky nad sebou“ PRAGENSES

Průměr mince: 28 x 27,5 mm, průměr je měřen v místě svislé osy koruny v aversu a v nejširším místě kolmém na tuto osu. Váha: 3,3 g, mince je zřetelně okrajena v pravé spodní části (pohled z aversu).

Literatura:

Karel Castelin: *O chronologii pražských grošů Jana Lucemburského*, *Numismatický sborník VI*, ČSAV, Praha 1960, str. 129-169

Jiří Hána: *Úvahy o typologii a chronologii pražských grošů Jana Lucemburského*, *Numismatický sborník 22*, str. 107-114

Jiří Hána: *Rubní značky pražských grošů*, Domažlice, 1998, 1. vydání

Jiří Militký, Zdeněk Petráň: *Dvě neznámé varianty pražských grošů Jana Lucemburského*, *NL 65*, 2010, 3, str. 127-132

Jaroslav Syrový, Ivona Syrová

Pražský čtvrttolar Ferdinanda I.

V 71. aukci firmy WAG z Dortmundu konané dne 30. 4. 2014 byla pod položkou 3468 dražena zcela mimořádně vzácná česká mince. Jde o čtvrttolar Ferdinanda I. z roku 1557 z pražské mincovny, kdy úřad mincmistra zastával Ludvík Neufahrer. Mince typu MKČ: 24, Jan.:7 má v reversu na rozdíl od čtvrttolaru typu MKČ: 25, Jan.: 8 s dvojhavým orlem orla jednohlavého, stejně jako pražský čtvrttolar mincmistra Konráda Sauermana (typ MKČ: 23, Jan.: 6), na který zjevně, byť s několikaletým odstupem, ikonograficky navazuje. V literatuře (Markl, Jan., MKČ, MzA) byl tento čtvrttolar znám jen podle jediného exempláře, mince ze sbírky Justitzratha Reimmana z Hannoveru. Tato sbírka byla v letech 1891 až 1892 dražena u akčního domu Adolph Hess ve Frankfurtu nad Mohanem.

Pražský čtvrttolar z roku 1557 s jednohlavým orlem v reversu se nenachází v žádných významných muzejních sbírkách (NM Praha, KHM Wien) a neměli ji ve svých sbírkách ani takoví sběratelé, jako byl Donebauer nebo Chaura. Neexistovala proto doposud v literatuře ani její fotografie, neboť v katalogu Reimmanovy sbírky vyobrazena nebyla.

Exemplář uvedený v MzA na str. 40 neexistuje, jde o omyl, který vznikl zřejmě při psaní soupisu. Jedná se totiž o čtvrttolar z Jáchymova, uvedený hned vedle – AK L. Hamburger, Juni 1924/pol. 84/tab. II. (*ověřeno dle tohoto katalogu, kde je i fotografie uvedené mince*).

Exemplář z aukce WAG - viz obrázek - má váhu 6,74 g, průměr mince je 28,6 – 29,0 mm. Obraz a opis mince v aversu i v reversu jsou stejné jako na kresbě v MKČ: 24. Protože neexistuje obrazový materiál, nedá se s jistotou říci, zda se jedná o minci z Reimmanovy sbírky, či jde o jiný kus.

Pravděpodobně další exemplář této vzácné mince je nakreslen v I. díle MKČ. Autor si však již po třiceti letech nepamatuje jeho původ a nemá o minci záznam ani ve svých poznámkách.

Literatura:

Moriz Markl: *Münzen, Medaillen und Pragungen mit Namen und Titel Ferdinand I., Prag 1896*

Adolph Hess: *Münzen- und Medaillen- Cabinet des Justitzraths Reimman in Hannover (1891, 1892)*

Leo Hamburger: *Auktionskatalog Juni 1924*

Hubert Janovský: *České vládní mince. Kartotéka novověku 1526-1856, Praha 1948*

Ivo Halačka: *Mince zemí koruny české, ČNS Kroměříž 1988*

V. Miller zu Aichholz, A. Loehrund E. Holzmaier: *Österreichische Münzprägungen 1519 – 1938, Wien 1948*

Nová varianta XV krejcaru 1677 Leopolda I. mincovny Břeh

Stálý nedostatek peněz nutil císaře Leopolda I. rozšiřovat počet svých mincoven. Z tohoto důvodu převzal v roce 1676 pro vládní ražbu další slezskou mincovnu Břeh. Produkce mincovny byla malá a omezila se převážně na drobné mince. Mezi tyto vzácné mince patří XV krejcar 1677 se znakem Břehu a značkou mincmistra CB. (v 1676 – 1677 v. CHRISTOPH BRETTTSCHNEIDER). V dostupné literatuře „Mincovníctví Leopolda I. 1657-1705“ Zdeněk Nechanický, typ č. 919; „Mince Koruny České“ Ivo Halačka, typ. 1695; v nejnovější literatuře „Die Fünzfzehner Kaiser Leopold I.“ Ulrich Höllhuber, BRI 77.1.1.

Nedávno se mi dostal do rukou XV krejcar, který má v reverzu jiný znak Břehu. Znak je menší a je rozdělen jenom do šesti políček, je v závorce (viz foto č. 1), kdežto na známém a popsáném XV krejcaru je znak rozdělen do osmnácti políček, je větší, bez závorčky (viz foto č. 2). Další rozdíl je v opise. Je použito DVX (literatura uvádí DUX). Rozdíl je i v kresbě orlice (jiná ocasní péra orlice). Váha č. 1 je 5,82 g, u č. 2 je 6,39 g.

Další kus jsem objevil v aukci ČNS Šumperk 11.5.2013, pod položkou č. 378, kvalita -1/1-, váha naprosto stejná jako č. 1 je 5,82 g.

Myslím si, že se ve starších sbírkách mohou najít i jiné nepopsané varianty mincí ražených za vlády Leopolda I. Tímto článkem chci přispět k rozšíření znalostí, hlavně pro sběratele mincí Leopolda I.

Jiří Müller ml.

Zajímavý XV krejcar 1749 Praha

Na jedné internetové aukci jsem objevil XV krejcar 1749 Marie Terezie z mincovny Praha se zajímavým opisem (obr. 1). Na rubní straně končil namísto M.MO. , t. j. MARCHIO MORAVIAE - markrabě moravský (obr. 3) písmeny MED, t. j. MEDIOLANUM - milánský (obr. 4). Při pozornějším pohledu jsem zjistil, že je to jakoby přeryté razidlo. Minci jsem ale vydražil za cenu zhruba pravé nepoškozené mince.

Doma při prohlížení jsem zjistil, že to není přeryté razidlo, ale opis upravený asi nějakým zlatníkem. Porovnal jsem ji s mincí téhož ročníku z mé sbírky a shodou okolností jsem měl tento patnáctník vyražený z totožného rubního razidla (obr. 2). Na kvalitní fotografii je při 50 % překrytí mincí vidět, že kromě uvedeného přerytí jsou ruby mincí totožné (obr. 5). Což dokazují i drobná stejná poškození, např. v nominálu na V (obr. 6 a 7), u letopočtu 4 či čárka u křížku nad spodní korunou. Malé nepatrné rozdíly jsou způsobeny více opotřebovaným či trochu zanešeným razidlem u upravené mince. Lícni razidla jsou různá. Nejdříve tedy byla vyražena moje mince a potom teprve mince s jiným lícem, na které byl později upraven rub.

obrázek č. 1

obrázek č. 2

Nejdříve jsem se domníval, že to nechal upravit nějaký italský nacionalista až o 100 let později na protest proti Habsburkům. Kolegu třeba napadlo, že je to falsum ke škodě sběratele. Ale dalším podrobnějším studováním jsem objevil, že je přerytá i pravá strana mince v opise (ARC) **HID.A**(UST). Tady však už byl zlatník pečlivější a písmena vcelku odpovídají originálu.

Závěr je pak jednoznačný. Mince měla sponu pro závěs a zlatník ji jen opravil. Proč ale přeryl český titul tím milánským je otazník. Buď to byla jeho neznalost a měl po ruce jinou minci s tímto titulem, což mohlo být naposled za Josefa II. a jen na milánských místních nominálech, protože za císařství se již používalo v titulu LOMB a nikoliv MED. Ovšem já jsem nenalezl žádnou habsburskou minci z tohoto období (Marie Terezie - Josef II.), která by měla opis takto končící - MED před letopočtem. Nebo to bylo někde v Lombardii, kde se tento titul používal a zlatník naopak neznal opisy na českých mincích. A nebo to možná byl opravdu italský nacionalista. Kvalitní fotografie mincí zhotovil Milan Borůvka, za což mu děkuji.

obrázek č. 3

obrázek č. 4

obrázek č. 5

obrázek č. 6

obrázek č. 7

Vojtěch Brádle

Úpravy vybraných objektů královéhradecké pevnosti a nálezy mincí

Je známým faktem, že při postupném boření pevnostních objektů v prostoru Hradce Králové a při následné výstavbě města docházelo k četným nálezům mincí. Tento příspěvek navazuje na některé dříve publikované práce, které se je snaží postupně zdokumentovat.

HRADEC KRÁLOVÉ – PRAŽSKÁ FLOŠNA

Menší soubor 14 mincí byl objeven v roce 1912 při rozvázání náspu pražské flošny, která byla situována v prostoru dnešního Ulrichova náměstí (Inventář mincí, záznamy č. 4998–5011). Zde nalezené mince pocházejí z konce 17. až druhé poloviny 19. století. Část z nich je zachována ve velmi špatném stavu, který u některých neumožňuje přesné určení. Dnes jsou evidovány pod inventárními čísly N/N 20972 – N/N 20985. Většinu souboru tvoří běžné drobné nominály s převahou ražeb habsburských panovníků (9 ks). Zatímco zde popisované mince z náspu flošny reprezentují především ztrátové exempláře z doby po jejím dostavění, prostor u její poprsní zdi svého času posloužil pro záměrné ukrytí láhve s papírovými platidly z období vlády Františka I. (1792–1835) (Brádle 2012, 95–96).

ČECHY, František II. (1792–1835)

mincovna: *Praha*, AE krejcar 1800

Lit.: *Halačka 2011a*, 915, č. 2050.

SLEZSKO, Leopold I. (1657–1705)

mincovna: *Vratislav*, vardajn Salomon Hammerschmidt, AR krejcar 1671

Lit.: *Halačka 2011a*, 719, č. 1637.

SLEZSKO, Leopold I. (1657–1705)

mincovna: *Opolí*, vardajn Martin Maximilian Wackerl, AR grešle 1693

Lit.: *Šála 1976*, var. L1–R12.

DOLNÍ RAKOUSY, Marie Terezie (1740–1780)

mincovna: *Videň*, AE fenik (1/4krejcar) 1765

Lit.: *Miller zu Aichholz – Loehr – Holzmaier 1948*, 266.

UHRY, František II. (1792–1835)

mincovna: *Kremnice*, AE 3krejcar 1800

Lit.: *Miller zu Aichholz – Loehr – Holzmaier 1948*, 303.

UHRY, František I. (1792–1835)

mincovna: *Kremnice*, AE krejcar 1812

Lit.: *Miller zu Aichholz – Loehr – Holzmaier 1948*, 313.

UHRY, František Josef I. (1848–1916)

mincovna: *Kremnice*, AR 1/4zlatník 1859

Lit.: *Miller zu Aichholz – Loehr – Holzmaier 1948*, 338.

Blíže neurčeno, František Josef I. (1848–1916)

mincovna: ?, AE 4krejcar neč. let.

Lit.: *Miller zu Aichholz – Loehr – Holzmaier 1948*, ?

RAKOUSKO-UHERSKO, František Josef I. (1848–1916)

mincovna: *Videň*, AE 5/10krejcaru 1885

Lit.: *Miller zu Aichholz – Loehr – Holzmaier 1948*, 345.

MECKLENBURSKO-SCHWERIN, Paul Friedrich (1837–1842)

AR 3feník 1838

Lit.: *Krause – Mishler 1980*, 668, č. 94.

PRUSKO, Východní a Západní Prusy, Friedrich Vilém III. (1797–1840)

mincovna: *Berlín*, AR 3gröscher 180(?)

Lit.: *Jaeger 1970*, 40, č. 16.

PRUSKO, Východní a Západní Prusy, Friedrich Vilém II. (1786–1797)

mincovna: *Königsberg*, AE šilink 1797

Lit.: *Jaeger 1970*, 41, č. 18a.

RUSKO, Mikuláš I. (1825–1855)

mincovna: ?, AE 3kopějka 1851

Lit.: *Kaim 1968*, 157, č. 219.

Blíže neurčeno

AR blíže neurčená ražba s letopočtem 1837

HRADEC KRÁLOVÉ – KAVALÍR Č. 34

Strukturou podobná dvojice mincovních souborů je spojena s pracemi na kavalíru č. 34, který stával v místech dnešního magistrátu města. Mincím, které byly objeveny v souvislosti s ním, byla již v numismatické literatuře určitá pozornost věnována (*Nálezy III/1*, 211–212, č. 4001). Citovaná zpráva však oba soubory nerozlišuje a jako celkový počet objevených ražeb jich uvádí pouze jedenáct.

První soubor tvoří ražby objevené v lednu 1909 pod podlahou a známo z něho je deset mincí (Inventář mincí, záznamy č. 2357, 2359, 2408–2409, 2527, 4646, 4882, 4896–4897 a 4899). Do druhého stupně byly zaevidovány pod inventárními čísly N/N 20987 – N/N 20996. V jejich případě se jedná o různé drobnější stříbrné ražby z 18. (2 ks) a především 19. století (8 ks). Převážně jde znovu o mince habsburské monarchie, které doplňuje trojice mincí z německých státních útvarů, resp. města Hamburg.

ČECHY, Ferdinand V. (1835–1848)

mincovna: *Praha*, AR 5krejcar 1840

Lit.: *Halačka 2011a*, 923, č. 2058.

RAKOUSY, František I. (1792–1835)

mincovna: *Videň*, AR 5krejcar 1832

Lit.: *Miller zu Aichholz – Loehr – Holzmaier 1948*, 323.

RAKOUSY, Ferdinand V. (1835–1848)

mincovna: *Videň*, AR 6krejcar 1848

Lit.: *Miller zu Aichholz – Loehr – Holzmaier 1948*, 331.

RAKOUSY, Ferdinand V. (1835–1848)

mincovna: *Videň*, AR 3krejcar 1847

Lit.: *Miller zu Aichholz – Loehr – Holzmaier 1948*, 330.

UHRY, František I. (1792–1835)

mincovna: *Kremnice*, AR 3krejcar 1820

Lit.: *Miller zu Aichholz – Loehr – Holzmaier 1948*, 317.

RAKOUSKO-UHERSKO, František Josef I. (1848–1916)

mincovna: *Videň*, AR 20krejcar 1870

Lit.: *Miller zu Aichholz – Loehr – Holzmaier 1948*, 343.

RAKOUSKO-UHERSKO, František Josef I. (1848–1916)

mincovna: *Videň*, AR 10krejcar 1870

Lit.: *Miller zu Aichholz – Loehr – Holzmaier 1948*, 343.

BRUNŠVICKO-WOLFENBÜTTEL, Carl I. (1735–1780)

mincovna: *Brunšvik*, AR 1/12tolaru neč. let.

Lit.: *Welter 1971*, 428, jako č. 2757.

HAMBURG, město

AR šilink 1758

Lit.: *Gaedechens 1970*, 67, č. 989.

PRUSKO, Friedrich Vilém IV. (1840–1861)

mincovna: *Berlín*, AR stříbrný groš 1854

Lit.: *Jaeger 1970*, 74, č. 77.

Dalších pět mincí, z nichž tři představují slezské grešle Leopolda I. (1657–1705), bylo objeveno v únoru téhož roku v násypu na kavalíru (Inventář mincí, záznamy č. 4605, 4636, 4640, 4651 a 5915). Evidovány jsou nyní pod inventárními čísly N/N 20997 – N/N 21000 a N/N 21009. Za drobnou samostatnou zmínku stojí břežský 3krejcar 1707 Josefa I. (1705–1711), jenž svým obrazem neodpovídá žádnému vyobrazení v práci I. Halačky (2011a, 779).

ČECHY, František II. (1792–1835)

mincovna: *Praha*, AR 12krejcar 1795

Lit.: *Halačka 2011a*, 911, č. 2041.

SLEZSKO, Leopold I. (1657–1705)

mincovna: *Břeb*, vardajn Christoph Brettschneider, AR grešle 1695

Lit.: *Šůla 1976*, var. L3–R8a.

SLEZSKO, Leopold I. (1657–1705)

mincovna: *Opolí*, vardajn Martin Maximilian Wackerl, AR grešle 1697

Lit.: *Šůla 1976*, var. L3–R38.

SLEZSKO, Leopold I. (1657–1705)

mincovna: *Opolí*, AR grešle 16(???)

Lit.: *Šůla 1976*, var. L3?–R27.

SLEZSKO, Josef I. (1705–1711)

mincovna: *Břeb*, vardajn Christoph Brettschneider, AR 3krejcar 1707

Lit.: *Halačka 2011a*, neuv.

HRADEC KRÁLOVÉ – PRAŽSKÁ BRÁNA

Na sklonku roku 1893 se začalo s bouráním Pražské pevnostní brány (*Anonym 1893*, 629), skrz kterou bylo možné vstoupit do pevnosti od západu po mostě přes Labe. Práce následně pokračovaly i v dalším roce. Při její demolici byla objevena osamocená grešle Leopolda I. (Inventář mincí, záznam č. 4638). Bližší okolnosti objevu nejsou známy. Mince je evidována pod inventárním číslem N/N 21017.

SLEZSKO, Leopold I. (1657–1705)

mincovna: *Vratislav*, vardajn Franz Nowak, AR grešle 1705

Lit.: *Šůla 1976*, var. L3–R38.

HRADEC KRÁLOVÉ – MORAVSKÁ BRÁNA A JEJÍ OKOLÍ

Také z prostoru někdejší Moravské pevnostní brány jsou doloženy nálezy mincí. U pěti ražeb je poznamenáno, že byly objeveny „u Moravské brány“ (Inventář mincí, záznamy č. 633, 650, 724, 1429 a 2085). Bližší nálezové okolnosti v jejich případě chybí, takže je nelze spojit s nějakou konkrétní stavební činností. Podle přidělených čísel ve starém fondu je muzeum muselo získat někdy před rokem 1908. Moravská brána zpřístupňovala pevnost od jihu u mostu přes

Orlici a stávala v dnešní ulici I. Hermanna. Čtveřicí mincí není problém identifikovat (inv. č. N/N 23045 – N/N 23048). Jedná se o drobné stříbrné ražby ze 17. a 18. století. Mezi nimi figurují dva krejčary Ferdinanda II. (1619–1637) a po jedné ražbě z Montfortu a Lippe. O této poslední minci se jako o otřelém grošíku z německého území zmiňuje J. Petřtyl ve svém hodnocení královéhradeckých mincovních nálezů (*Petřtyl 1957*, 236, pozn. 36).

MORAVA, Ferdinand II. (1619–1637)

mincovna: *Brno*, mincmistr Christoph Wohnsiedler, AR krejcar 1624

Lit.: *Halačka 2011*, 428, av. 892 a rev. 893.

Habsburská monarchie, Ferdinand II. (1619–1637)

mincovna: ?, AR krejcar neč. let.

Lit.: ?

LIPPE, Simon VII. V Detmoldu (1613–1627)

AR groš 161(6?) s titulem Matyáše

Lit.: *Saurma-Jeltsch 1892*, 78, č. 3152?, podobný jako Taf. LV:1691.

MONTFORT, Ernst Maxmilian Joseph (1733–1758)

AR krejcar 1754

Lit.: *Krause – Mishler 1993*, 371, č. 56.

U páté je to o něco komplikovanější, neboť byla uložena v sáčku společně s další nálezovou mincí (inv. č. N/N 23049 – N/N 23050). Ta pochází z prostoru u někdejší plynárny, jež stávala poblíž Moravské brány v místě dnešního zimního stadionu. Dnes již nelze rozlišit, která ražba pochází odkud. V obou případech jde o těšínský krejcar s letopočtem 1646 a oba jsou také zachovány ve velmi špatném stavu.

Slezsko, **TĚŠÍNSKO**, knížectví, **Alžběta Lukrécie** (1625–1653)

mincovna: *Skočov*, mincmistr Hanuš Lohs nebo Hans Lorenc, AR krejcar 1646

Lit.: *Holečková 2010*, 203, č. 375 (varianty opisu).

Pokud již byla zmíněna někdejší plynárna, tak z hradeb u ní pochází 3krejcar 1705 Leopolda I. z mincovny Břeh (Inventář mincí, záznam č. 2158). Tuto minci rovněž zmiňuje ve svém příspěvku J. Petřtyl, ovšem se zavádějícími údaji – rokem objevu 1863 a místem přímo v plynárně (*Petřtyl 1957*, 237). V současnosti je evidována pod inventárním číslem N/N 23051.

SLEZSKO, Leopold I. (1657–1705)

mincovna: *Břeh*, varďajn Christoph Brettschneider, AR 3krejcar 1705

Lit.: *Halačka 2011a*, 745, 1705.

V roce 1897 byl upravován výše zmíněný pevnostní most přes Orlici u Moravské brány. Při jeho přestavbě měly být nalezeny čtyři měděné mince z konce 18. a počátku 19. století (*Anonym 1898*, 46). V citované novinové zprávě se dále uvádí, že do královéhradeckého muzea byly darovány stavitelem V. Rejchlem. Tento dar potvrzuje také dohledaný záznam v muzejním archivu (Archiv MVČ HK, inv. č. LI/LA 6485). Žádnou z těchto mincí se ovšem identifikovat zatím nepodařilo, neboť byly ve starém fondu uloženy patrně bez poznamenání místa původu.

V tomto příspěvku popsané soubory dobře odrážejí převažující strukturu mincovních nálezů z období likvidace královéhradecké pevnosti a pozdější výstavby města. Na jedné straně se v nich poměrně často vyskytují drobnější nominály ze 17. a první poloviny 18. století, jak to nejvíce dokládají ražby habsburských panovníků vládnoucích v tomto období. U těchto mincí jde o exempláře přesunuté na místa objevů se zeminou v rámci výstavby pevnosti po roce 1766. Mladší mince pak již obecně představují ztrátové ražby z doby, kdy konkrétní pevnostní objekty byly dostavěny.

Prameny:

Archiv Muzea východních Čech v Hradci Králové.

Inventář mincí „Historického musea“ v Hradci Králové, Muzeum východních Čech v Hradci Králové.

Literatura:

Anonym 1893: *Ku boření pražské brány. Ratibor 10, č. 50 z 9. 12. 1893, 629.*

Anonym 1898: *Z měst. historického musea. Ratibor 15, č. 4 z 22. 1. 1898, 46.*

Brádlé, V. 2012: *Poznámky k několika nálezům mincí a papírových platidel z Hradce Králové. Sběratelské zprávy 135, 92–96.*

Gaedechens, C. F. 1970: *Hamburgische Münzen und Medaillen. Dritte Abtheilung: Ergänzungen und Fortsetzung (reprint práce z roku 1876). Leipzig.*

Halačka, I. 2011: *Vládní mince zemí Koruny české 1526–1856. Díl I. Brno.*

– 2011a: *Vládní mince zemí Koruny české 1526–1856. Díl II. Brno.*

Holečková, Z. 2010: *Nevládní tolarové ražby – ražby slezských knížectví. České, moravské a slezské mince 10.–20. století. Národní muzeum – Chaurova sbírka. Svazek VII/1. Praha.*

Jaeger, K. 1970: *Die Münzprägungen der deutschen Staaten vom Ausgang des alten Reiches bis zur Einführung der Reichswährung (Anfang des 19. Jahrhunderts bis 1871/73). Band 9. Königreich Preußen 1786–1873. Basel.*

Kaim, R. 1968: *Russische Numismatik. Braunschweig.*

Krause, Ch. L.–Mishler, C. 1980: *Standard Catalog of World Coins. Iola.*

– 1993: *Standard Catalog of World Coins. Eighteenth Century 1701–1800. Iola.*

Miller zu Aichholz, V. – Loehr, A. – Holzmaier, E. 1948: *Österreichische Münzprägungen 1519–1938. Wien.*

Nálezy III/1: Nemeškal, L. 1957: *České, moravské a slezské nálezy mincí údobí tolarového (1519–1900). In: Nohejlová-Prátová, E. (red.): Nálezy mincí v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Díl III. Praha, 5–230.*

Petrtyl, J. 1957: *Průzkum nálezů mincí v Hradci Králové. Numismatický sborník 4, 233–239.*

Saurma-Jeltsch, H. v. 1892: *Die Saurmasche Münzsammlung deutscher, schweizerischer und polnischer Gepräge von etwa dem Beginn der Groschenzeit bis zur Kipperperiode. Berlin.*

Šůla, J. 1976: *Příspěvek k problematice variant ornamentů slezských grešlí Leopolda I. Numismatické listy 31, 45–55.*

Welter, G. 1971: *Die Münzen der Welfen seit Heinrich dem Löwen. Braunschweig.*

Kronika pobočky ČNS v Hradci Králové - rok 2014

Královéhradecké pobočka ČNS může rok 2014 pokládat za velice úspěšný.

Stejně jako v předchozím roce výbor pobočky zajistil a zorganizoval celkem 21 členských schůzek s tím, že srpnová schůzka byla zrušena. To bylo předem nahlášeno a tak nevznikly žádné komplikace. Členské schůzky se konaly v restauraci Springfield Club v Gayerových kasárnách. Tyto prostory vyhovují a tak není v zájmu pobočky je měnit. Na schůzkách členové měli možnost vyslechnout celkem pět velice pěkných přednášek: 1. února: MUDr. Zdeněk Petrář – *Razil či nerazil v Čechách vlastní mince Boleslav Chrabrý?*; 5. dubna: ing. Martin Diviš – *Obležení Vidně Turkey*; 7. června: ing. Emil Novák – *Československé svatováclavské dukáty*; 6. září: ing. Josef Moša – *Ozdooby a šperky vyrobené z mincí*; 1. listopadu: Milan Borůvka – *Medaile Václava Seidana*. Na schůzkách také proběhlo celkem 12 malých aukcí drobného numismatického materiálu. Pro členy pobočky byl zajišťován i plánovaný odběr pamětních mincí ČR (zařizují pánové M. Matlák a Č. Lipka) a sad oběživa (zařizuje MVDr. Miroslav Žurek).

Hodnotící členská schůzka proběhla dle plánu 15. března bez jakýchkoli komplikací. Bylo konstatováno, že činnost pobočky funguje v pořádku, veškeré financování bylo bez závad. Je proto třeba poděkovat všem členům výboru královéhradecké pobočky a i paní Martě Vobořilové, která nám hlídá daňové záležitosti.

Dne 11. října se v Praze uskutečnila Konference České numismatické společnosti. Jako delegáti nás tam zastupovali pánové M. Borůvka, M. Diviš a J. Šretr. Na této Konferenci proběhly volby do celostátního výboru České numismatické společnosti a členové naší pobočky, pánové Martin Foukal, ing. Jaroslav Vobořil a MVDr. Miroslav Žurek obhájili své mandáty a i nadále nás budou zastupovat v tomto celostátním orgánu. Královéhradecká pobočka ČNS je druhou největší pobočkou ve Společnosti (po Praze) a naši zástupci nás mohou informovat o aktualitách a změnách jak v ČNS, tak i celkově v numismatice.

Jak jsme naplánovali, tak v roce 2014 jsme zorganizovali dvě celostátní aukce numismatického materiálu. 16. února se konala již 133. aukce (1421 položek v hlavní části, 781 v korespondenční části), 21. září 134. aukce (1452 položek v hlavní části, 1140 v korespondenční části). Termíny - 3. neděle v únoru a 3. neděle v září se nám zdají vyhovující, budeme se snažit i v následujících letech je dodržovat. Materiál do těchto aukcí získali a zpracovali pánové M. Borůvka, M. Foukal, J. Krementák, Z. Kvasnička, M. Matlák, Z. Nechanický, J. Šretr a L. Tomek. Vyobrazení a grafickou úpravu katalogů provedl F. Awwad. Obě aukce byly organizátory dobře zvládnuty.

V roce 2014 byly organizovány členy výboru nebo jejich příznivci mnohé výlety a zájezdy. První akcí, kterou nám zajistil náš člen MUDr. Pavel Plzák, byla exkurze do Poslanecké sněmovny v Praze spojená s návštěvou výstavy „Peníze“ v Národním muzeu. 17. května proběhl pod vedením pana Jindřicha Kudrny tradiční výlet na bojiště rakousko-pruské války 1866, tentokrát na Náchodsko. Ve dnech 14. a 15. června se uskutečnil 3. „tajný“ výlet pod organizací pana Milana Borůvky za „Šporkovskými“ památkami v okolí Kuksu a na bojiště bitvy v r. 1866 – na Chlum. Čtvrtá akce – zájezd do oblasti Českého krasu proběhla 25. až 28. září. Tuto akci k plné spokojenosti všech zúčastněných zajistit a řídit pan Petr Bárta. Poslední akce, studijní cesta výboru pobočky do Brna, proběhla 18. prosince opět pod taktovkou Petra Bárty. Zde jsme shlédli výstavu „Boskovický poklad“ – dochovanou část nálezů mincí z období třicetileté války. Všechny akce byly dobře připravené, organizátorům patří velký dík.

V roce 2014 spolu s aukčními katalogy byly vydány 2 čísla Sběratelských zpráv HK (jarní č. 138 a podzimní č. 139). Redaktorem Sběratelských zpráv zůstává pan Martin Foukal, grafiku, obrázky a tisk zajišťuje pan Faris Awwad. Podařilo se nám i vydat několik ražeb. U příležitosti

účastníci 3. tajného výletu na bojišti bitvy 1866

90. výročí ražby nejvzácnější čs. oběhové mince 5 hal. 1924 byl vydán pamětní hranáč velikosti 28 x 28 mm. Ražen byl ve zlatě, stříbře, mědi, cínu a hliníku. K červnovému 3. tajnému výletu byla pro účastníky zajištěna pamětní ražba – kontramarka, která byla vbíta do zlata, stříbra, mosazi a cínu a byla i kontramarkována stříbrná mince Františka Josefa I. – vídeňská 1 koruna 1914. Výročí 100 let československých legií 1914 – 2014 vzpomněla pobočka pamětní medailí raženou o průměru 35 mm. Medaile byly raženy opět ve zlatě, stříbře, mědi a cínu plus měděná na stuzce jako vyznamenání. Všechny tyto ražby pro členy zajistil ve spolupráci s medailérem Petrem Souškem pan Martin Foukal. Výlet na náchodské bojiště připomněl pamětní ražbou její organizátor J. Kudrna. Do originálních rakouských a pruských kulek razil žeton, který vydal ve své režii (autorkou je Květa Paitnerová). Ve své režii vydal náš člen, Jiří Pípal, velice zdařilou medaili připomínající 350. výročí založení královéhradeckého biskupství (autor Petr Soušek). A zářijový výlet do Českého krasu nám jistě připomenou dva pamětní tisky, který pro účastníky zajistili pánové Jan Krementák a Jindřich Kudrna.

pamětní tisky na výlet do Českého krasu

V roce 2014 měla naše pobočka celkem 171 členů (z toho 4 ženy). V tomto roce nás ke smutku všech opustil zakládající a čestný předseda pobočky, pan Zdeněk Netrval – zůstává tu po

něm prázdné místo. V tomto roce tito naši členové oslavili své významné jubileum:

60. narozeniny Jaroslav Jirman
 Jaroslav Michálek
 Ing. Jaroslav Vobořil

65. narozeniny JUDr. Josef Pokorný
 Ing. Antonín Šubrt
 Jiří Tydlitát

70. narozeniny Jiří Šretr
 Marian Matlák

80. narozeniny Miloš Ther

Je zde také vhodné připomenout významný fakt – náš předseda pan Jiří Šretr získal od vedení České numismatické společnosti titul „Čestný člen ČNS“. V současné době u nás není nikdo jiný, kdo by si tuto čest zasloužil více. Proto mu z celého srdce všichni blahopřejeme. V roce 2014 Česká numismatická společnost oslavila 95. výročí své existence. Při příležitosti této události byli naši členové ing. Jan Marek, Ladislav Tomek a MVDr. Miroslav Žurek obdarováni záslužnou bronzovou medailí ČNS s rytým věnováním – blahopřejeme.

Z uvedeného výčtu je patrné, že „numismatický“ život královéhradecké pobočky ČNS je bohatý. Věřím, že i následující rok 2015 bude pro členy ČNS v Hradci Králové také příznivý.

*medaile k výročí 100 let československých legií
vydaná pobočkou ČNS v Hradci Králové*

Výbor královéhradecké pobočky

Plán činnosti na rok 2015

V roce 2015 plánujeme organizovat tyto akce v těchto termínech:

03. 01. 2015	Výměnná schůzka s malou aukcí numismatického materiálu
17. 01. 2015	Výměnná schůzka s malou aukcí numismatického materiálu
07. 02. 2015	Schůzka s přednáškou: Ing. Emil Novák: <i>Jáchymovský dvoutolar 1590 Rudolfa II.</i>
21. 02. 2015	Schůzka s prohlídkou aukčního materiálu
22. 02. 2015	135. členská aukce numismatického materiálu
07. 03. 2015	Výměnná schůzka s malou aukcí numismatického materiálu
21. 03. 2015	Výroční členská schůze s přednáškou Přednáška: PhDr. Luboš Polanský: <i>Hradecký denárový nález v r. 1970</i>
04. 04. 2015	Schůzka s přednáškou: Zdeněk Nechanický: <i>Mince 3. židovského povstání</i>
18. 04. 2015	Výměnná schůzka s malou aukcí numismatického materiálu
02. 05. 2015	Výměnná schůzka s malou aukcí numismatického materiálu
16. 05. 2015	Výměnná schůzka
06. 06. 2015	Schůzka s přednáškou: Ing. Jan Krementák: <i>Padělatelská dílna v Sachsenhausenu</i>
20. 06. 2015	Výměnná schůzka s malou aukcí numismatického materiálu
04. 07. 2015	Výměnná schůzka s malou aukcí numismatického materiálu
01. 08. 2015	Výměnná schůzka s malou aukcí numismatického materiálu
05. 09. 2015	Výměnná schůzka s malou aukcí numismatického materiálu
19. 09. 2015	Schůzka s prohlídkou aukčního materiálu
20. 09. 2015	136. členská aukce numismatického materiálu
03. 10. 2015	Schůzka s přednáškou: Dr. Zdeněk Petráň: <i>Mincování Jagellonců v Kutné Hoře</i>
17. 10. 2015	Výměnná schůzka s malou aukcí numismatického materiálu
07. 11. 2015	Výměnná schůzka s malou aukcí numismatického materiálu
21. 11. 2015	Výměnná schůzka s malou aukcí numismatického materiálu
05. 12. 2015	Výměnná schůzka
19. 12. 2015	Výměnná schůzka s malou aukcí numismatického materiálu
02. 01. 2016	Výměnná schůzka s malou aukcí numismatického materiálu
16. 01. 2016	Výměnná schůzka s malou aukcí numismatického materiálu
06. 02. 2016	Schůzka s přednáškou: Jindřich Kudrna, Milan Borůvka: <i>Vojenské dekorace k roku 1866</i>
20. 02. 2016	Schůzka s prohlídkou aukčního materiálu
21. 02. 2016	137. členská aukce numismatického materiálu
05. 03. 2016	Výměnná schůzka s malou aukcí numismatického materiálu
19. 03. 2016	Hodnotící členská schůze s malou aukcí numismatického materiálu

Všechny schůzky, vždy 1. a 3. sobotu v měsíci, se uskuteční v restauraci Springfield Club v městské tržnici (Gayerova kasárna), od hlavního nádraží ČD linky MHD č. 2, 5, 6, 11, 15 a 17 (třetí zastávka) a poté cca 5 minut. Začátek je vždy v 13.30 hod., malé aukce a přednášky začínají v 14.00 hod.

O dalších případných akcích a výletech budete včas informováni na našich členských schůzkách. Případné změny budou včas oznámeny na členských schůzkách.

SBĚRATELSKÉ ZPRÁVY HK č. 140, informační bulletin

ISSN 0231-9500

Vydává Česká numismatická společnost, pobočka v Hradci Králové. Časopis vychází jako bezplatná a nedílná příloha aukčního katalogu ČNS pobočky v Hradci Králové, neprochází jazykovou kontrolou.

www.cns-hk.sweb.cz e-mailová adresa: cns-hk@seznam.cz

Redakční komise SZ: Martin Foukal (marfou@atlas.cz),

Faris Awwad (awwad@seznam.cz). Tisk: K&A advertising (ka@iol.cz)

Náklad 900 výtisků. Do tisku předáno v lednu 2015.